

Տ. ՇՆՈՐՀՔ ԱԲԵՂԱ ՍԱՐԳՍՅԱՆԻ ՔԱՐՈԶԸ ԽՈՍՎԱԾ Ս. ԷԶՄԻԱԾՆԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ ՄԱՏՈՒՅՎԱԾ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ

(1 օգոստոսի 2004 թ.)

«Ցանուն հօր եւ Որդւոյ եւ հոգւոյն Սրբոյ. ամէն»:

Փառք ամենաբարձրյալ Աստծուն այս պահի և ապրումի արձանագրման համար, քանզի փկար ենք և Տիրոջով հոգրացանք: Եվ ահա պարիվ ունենք մեր փկար ձեռքերում ունենալու Տիրոջ Սուրբ Նշանն ու Սուրբ Ավետարանը՝ աղքատներին բարոգելու Աստծո Ավետարանը և հիվանդներին բժշկելու: Այդու, իմ որդիական խոնարհությունը, հավատարմությունն ու սերն եմ հայտնում ազգիս Վեհափառ Հայրապետին՝ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Սրբազնագույն Կաթողիկոսին և Ծայրագույն Պապրիարքին Ամենայն Հայոց: Նորին Սրբութունն իր մականի ներքո մեզ ջամբեց հոգևոր կաթը, իսկ մենք՝ իր ձեռնասառնները, իբրև ճշմարիտ հոգևորականի փխար ունեցանք իրեն: Նաև իմ որդիական ակնածանքն ու սերը ինձ ձեռնադրող Սրբազան Հորը՝ իմ հոգևոր ծնողին՝ Սյունյաց թեմի բարեխնամ առաջնորդ Տ. Աբրահամ եպիսկոպոս Մկրտչանին, որը պատճառ դարձավ ինձ և օժակից եղբայրներիս վրա Սուրբ հոգու յոթնարփյան շնորհների առաքարբուխ հեղման: Իմ սերն ու շնորհակալությունը Մայր Աթոռի ողջ միաբանությանը, Գևորգյան հոգևոր ճեմարանի տեսչական կազմին և լուսարարապետությանը՝ իրենց ազնիվ և հոգածու վերաբերմունքի համար:

Ինչպես ունկնդիր եղանք, օրվա ընթերցվածը բաղկացած էր երեք մասից, որոնցից առաջինը վերցված էր Եսայու մարգարեության հինգերորդ գլխից, և իր մեջ ամփոփող գլխավոր միաբեր հետևյալն էր. «Զի այգի Տեառն զօրութեանց՝ փունն Իսրայելի է, եւ մարդն Յուդայ՝ նորարունկ սիրելի. մնացի զի արասցէ իրաւունս, եւ արար անիրաւութիւն, եւ ոչ արդարութիւն՝ այլ աղաղակ» («Զորութունների Տիրոջ այգին Իսրայելի փունն է, հուդայի երկրի մարդը՝ նրա սիրած դալար որթատունկը: Սպասեցի, որ նա իրավունքը պահի, առաջ տանի, բայց նա անիրավություն արեց, արդարության փոխարեն՝ ողբ ու աղաղակ») (Եսայի Ե 7):

Երկրորդ հարվածն ընտրված է Պողոս առաքյալի՝ Կորնթացիներին ուղղված առաջին թղթից. «Եթէ՛ ո՛չ զիսիւք, զի մարմինք ձեր փաճար են հոգւոյն որ է ի ձեզ, զոր ունիքն յԱստուծոյ. եւ չէք անձանց փրէ, քանզի գնոց գնեցայք. փառաւոր արարէք զԱստուծոյ ի մարմինս ձեր» («Զգիտեք, թե ձեր մարմինները փաճար են Սուրբ հոգու, որ ձեր մեջ է, և որն սրացել էք Աստծուց և դուք ձեր փրկող չեք, քանզի մեծ գնով գնվեցիք: Փառավորեցեք Աստծուն ձեր մարմինների մեջ») (Ա Կորնթ Զ 19-20): Եվ երրորդ՝ Ավետարանական հետևյալ հարվածը. «Զիցէ՛ ընթերցեալ ձեր թէ որ հաստատեցան ի սկզբանէ՝ արու եւ էգ արար գնոսա եւ ասէ. վասն այսորիկ թողցէ այր զհայր եւ զմայր՝ եւ երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ, եւ եղիցին երկոքեան ի մարմին մի: Այա ուրեմն ոչ են երկու՝ այլ մի մարմին: Արդ զոր Աստուծոյ զուգեաց՝ մարդ մի մեկնեցէ» («Դուք չէ՛ք կարդացել, թե նա, ով սկզբից ստեղծեց, արու և էգ արեց նրանց և ասաց. դրա համար փղամարդը պիտի թողնի հորը և մորը ու պիտի գնա իր

կնոջ նրկից, և երկուսը մեկ մարմին պիտի լինեն: Ապա ուրեմն ոչ թե երկու, այլ մեկ մարմին են: Արդ, ինչ որ Աստված միացրեց, մարդը թող չբաժանի» (Մատթ. ԺԹ 4-6):

Ահավասիկ, Սուրբ Գրքի այս երեք հարվածները մեր իմաստուն հայրերի կողմից համադրված և աղերսված են միմյանց: Երբ ընթերցում կամ ակնաջալուր ենք լինում վերոբերյալ սուրբգրային տեղիների ամբողջությանը, ակամայից հարց ենք փալիս մեզ՝ ի՞նչ առնչություն և կապ կարող են ունենալ միմյանց հետ աստվածաշնչյան այս տեղիները, և ո՞րն է իմաստն ու նպատակը դրանց համարեղման: Սակայն բանիցս ընթերցման և ուշադրության սենեռման արդյունքում կարմիր թելի նման մեր մարմնում ընդգծվում է այն հիմնարար գաղափարը, ինչն ինքնին կապող օղակն ու հոգելից պարզամեն է՝ իբրև արդյունք այդ ընթերցվածների համադրման: Այդ բոլորի մաս կազմող առաջին հարվածում փոխաբերական առումով ներկայացվում է դարերի հոլովությունը Իսրայելի՝ որպես ժողովուրդ և Աստծո փոխհարաբերությունը: Աստված այստեղ հանդես է գալիս իբրև ջանք ու եռանդ չնայող մի մշակ, որ այգում եղած ծառերը, որոնք իր թրփինքով էր ջրել, սպասված արդյունքը չեն փալիս, և Աստված այս պարագային, իբրև այգու տեր, պարարաստվում է արդար դարաստրանի:

Երկրորդ մասը, ինչպես տեսանք, վերցված է աստվածախոս Պողոսի՝ Կորնթացիներին ուղղված առաջին թղթից, ուր առաքյալը հորդորում է՝ հեռու մնալ և խորշել անբարո կյանքից, փոխարենն ապրել աստվածադիր պարվիրանների համաձայն: Հիմնական շեշտն այստեղ դրված է ամուսնական կյանքի հավատարմության, հանձնառնված ամուսնական պարտականությունների կատարման վրա: Չնայած որ բոլորի՝ իրեն նմանվելն առաքյալը շահ է համարում, այդուամենայնիվ գիտակցում է հարցի դժվար և ոչ ընդհանրաբար կիրառելի լինելը, այդ իսկ պարճառով միանշանակ պարտադիր չի համարում ամուրի մնալը: Աստվածախոս Պողոսը, որպես ընդգծված, ցայտուն և համընդհանուր ըմբռնողության ենթակա նյութ, ընտրել է ամուսնական կյանքն իբրև վառ օրինակ՝ դրա միջոցով փորձելով մեզ ցույց տալ երկկողմանի խոստումի, պարտականության և ուխտի գաղափարը:

Վերջապես, երրորդ և գլխավոր հարվածը՝ մեջբերված Մատթեոսի Ավետարանից, ուր փարիսեցիները մոտենում են Քրիստոսին և փորձելով հարցնում Նրան, թե իրավունք ունի՞ որևէ մեկը արձակելու իր կնոջը: Եվ Հիսուս պարասխանում է նրանց Մովսիսական կրոնի հիմքը հանդիսացող Թալմուդից բերված վկայությամբ, ուր ասված էր՝ Աստված սկզբից արու և էգ ստեղծեց մարդկանց, դրա համար փղամարդը պետք է թողնի իր հորն ու մորը և միանա իր կնոջը, և երկուսը մի մարմին պիտի լինեն: Սակայն այս իրողության վրա չէ, որ պետք է կանգ առնենք և քննենք, այլ սույն հարվածի շարունակությունն ու անբակտի մասը կազմող և մտքի ամբողջությունը հանդիսացող մեկ ուրիշ հանգրվանի և նրանից բխող օրվա խորհուրդը լիակատար և նշմարելի դարձնող հարվածի վրա, ուր ավետարանիչը շեշտադրումը կատարում է մարդու և իր նմանի միջև կայացրած ուխտի վրա, ինչն իր վառ դրսևորումն ստանում է հետևյալ բանաձևում մեջ՝ ուրեմն որևէ մեկը թող չբաժանի նրանց, ում Աստված միացրեց:

Այսպիսով, չնայած որ ընթերցվածները միմյանց հետ շաղկապված են զանազան, գուցե մեզ համար ոչ դյուրըմբռնելի և անհասանելի մտահանգումներով, այդուամենայնիվ մեր գլխավոր նպատակը դրանց մեկմեկու իրար հետ խոսուն լինելու և օրվա պարզամի մի փոքրիկ մասի վերծանումն է՝ ի զվարճություն մեր հոգու և մտքի, ինչն ինքնին փիեզերքում

